

Т

Ғылым болашағы өз қолымызда!

12+

алдыкорман

Газет 1992 жылдың
2-наурызынан шыға бастады

TDKO KZ
TALDYKORGAN-ONLINE

www.taldykorgan-online.kz
e-mail: taldyk@bk.ru

№ 13 (1855)

Жұма, 4-сәуір 2025 жыл Республикалық қоғамдық-саяси газеті

БЕЙРЕСМИ КЕЗДЕСУ

ҚАЗАҚ-ӨЗБЕК СТРАТЕГИЯЛЫҚ СЕРІКТЕСТІГІН ДАМУҒА ҮРДІСІ

Мемлекет басшысының Алматыдағы резиденциясында Қазақстан мен Өзбекстан Президенттерінің бейресми кездесуі өтті.

Қасым-Жомарт Тоқаев мәртебелі мейманның Алматыға сапармен келгеніне ризашылық білдіріп, мұндай бейресми кездесулер жақсы дәстүрге айналғанын айтты.

— Бұл — бауырлас, достас мемлекеттер арасындағы ынтымақтастықты дамыту мақсатында атқарылып жатқан жұмысты іскерлік сипатта тағы бір талқылауға орайлы сәт. Біз — одақтас елдерміз. Екі ел арасындағы ықпалдастық тұтас Орталық Азия өңіріндегі жағдайға тікелей әсер етеді, — деді Қазақстан Президенті.

Мемлекет басшысы бауырлас халықтарды жақындастыруға, аймақтың орнықты және қауіпсіз дамуындағы ортақ мақсаттарды ілгерілетуге Шавкат Мирзиёевтің зор үлес қосқанын атап өтті.

— Қазақстандықтар Сізді жақсы таниды және аса құрметтейді. Сіздің мықты әрі абыройлы көшбасшылығыңыздың арқасында Өзбекстан қарқынды дамып келеді. Өткен жылы өзбек экономикасының өсімі 6 пайыздан асқанын білеміз. Экономиканың барлық секторындағы мақсатты көрсеткіштер жоспарға сай

атқарылып жатыр. Өзбекстан неғұрлым табысты дамыған сайын, біздің елдеріміз арасындағы сауда-экономикалық ынтымақтастық та соғұрлым сапалы болады. Сондықтан бүгінгі кездесуде нақты мәселелер бойынша пікір алмасамыз деп ойлаймын, — деді Қасым-Жомарт Тоқаев.

Өз кезегінде Өзбекстан Президенті екіжақты байланыстарды нығайтуды көздейтін бүгінгі кездесудің маңызына тоқталды.

— Мені өзіңіздің туған жеріңіз, атап айтқанда, Алматы қаласында достық пейілмен, екі халықтың дәстүріне сай ілтипатпен қарсы алып жатқаныңызға рақмет.

Өзімнің және халқымның атынан ризашылығымды білдіремін. Соңғы жылдары қарым-қатынасымыз мүлдем жаңа деңгейге көтерілді. Біз — одақтаспыз. Өзара сыйластығымыздың арқасында көптеген мәселе шешімін тауып келеді, екеуара уағдаластықтардың барлығы іске асырылып жатыр. Нақты нәтижелер бар. Сізді Қазақстанның зор табыстарға жетуімен құттықтаймын. Экономикаларыңыз дамып келеді, жетістіктеріңіз жоғары. Бірінші тоқсанды 5,4 пайызбен қорытындылап отырсыздар. Бүгінгі кездесуіміздің сипаты ресми болмаса да, мен үлкен құраммен келдім. Дегенмен әрбір осындай бейресми жүздесулер біздің байланыстарымызға, барлық келісімдеріміздің орындалуына тың серпін береді, — деді Шавкат Мирзиёев.

Тараптар саяси, сауда-экономикалық, көлік-логистикалық, инвестициялық, энергетикалық, су шаруашылығы, өнеркәсіп кооперациясы және туризм салаларындағы өзара ықпалдастықтың перспективасын жан-жақты талқылады. Мәдени-гуманитарлық байланыстарды дамытуға ерекше назар аударылды.

Сонымен қатар өңірлік және халықаралық күн тәртібінің өзекті мәселелері қарастырылды.

Кездесу соңында Президенттер қазақ-өзбек стратегиялық серіктестігін одан әрі тереңдетуге бейіл екенін растады.

Akorda.kz

ЦИФРЛЫҚ ҚАЗАҚСТАН

БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІНЕ ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЛЕКТІНІ ЕНГІЗУ

Кеңес барысында мемлекеттік білім беру стандарттарын жетілдіру мәселелеріне ерекше назар аударылды. Барлық білім деңгейінде — бастауыштан бастап жоғары білімге дейін жасанды интеллектке қатысты тақырыптарды оқу бағдарламаларына енгізу қажеттілігі талқыланды.

Ермек Көшербаев білім беру жүйесіне заманауи технологияларды енгізу — саланы жаңғырту мен оқыту сапасын арттыру жолындағы маңызды қадам екенін атап өтті.

«Жасанды интеллектіні қолдану оқушылар мен оқытушылар үшін жаңа мүмкіндіктер ашады. Біздің басты міндетіміз — осы технологияларды оқу үдерісіне тиімді әрі қауіпсіз түрде енгізуге жағдай жасау. Бұл үшін сапалы цифрлық инфрақұрылым мен сенімді деректерді қорғау жүйесі қажет. Біз өзімізден бір саты жоғары тұратын білімді, техникалық жағынан сауатты және болашақтың сын-қатерлеріне дайын ұрпақ тәрбиелеуіміз керек», — деп атап өтті вице-премьер.

Ол, сондай-ақ жаңа технологияларды үйрену есқашан кеш емес екенін айтты. Жасанды интеллект кез келген жастағы

Үкіметте ҚР Премьер-министрінің орынбасары Ермек Көшербаевтың төрағалығымен Мемлекет басшысының тапсырмаларын орындау шеңберінде білім беру жүйесін цифрландыру және жасанды интеллект (ЖИ) технологияларын интеграциялау мәселелері бойынша кеңес өтті.

адам үшін қолжетімді құралға айналып, олардың кәсіби дамуы мен біліктілігін арттыруға көмектесе алады.

Кеңес барысында цифрлық трансформация жағдайында кадрлар даярлау мәселесіне ерекше назар аударылды. 2024 жылы Қазақстанда Ұлттық жасанды интеллект платформасы (ҰЖИП) іске қосылып, оған 8 мыңнан астам қатысушы тіркелді. Осы платформа аясында мемлекеттік органдардың, бағынысты ұйымдардың және төрт жоғары оқу орнының қызметкерлеріне

онлайн оқыту ұйымдастырылып, оған 915 адам қатысты.

ҚР Ғылым және жоғары білім вице-министрі Динара Щеглова жасанды интеллектті білім беру саласына енгізу ғылыми қызмет пен білікті мамандар даярлауда жаңа мүмкіндіктер ашатынын атап өтті.

«Жасанды интеллект білім беру ортасының ажырамас бөлігіне айналып келеді. Ол тек оқыту процесін жекелендіріп қана қоймай, ғылымдағы зерттеу тәсілдерін

дамытуға да ықпал етеді. Студенттер дайын шешімдерді ғана пайдаланып қоймай, бұл технологиялардың жұмыс істеу қағидаларын түсініп, оларды түрлі салаларда бейімдеп, қолдана білуі маңызды», — деді Динара Щеглова.

Кеңес қорытындысы бойынша ҚР Премьер-министрінің орынбасары Ермек Көшербаев тиісті мемлекеттік органдарға білім беру жүйесіне жасанды интеллект технологияларын интеграциялау бойынша белсенді жұмысты жалғастыруды, бұл үдерісте жетекші сарапшыларды тартуды және халықаралық тәжірибені зерттеуді тапсырды.

Білім беру жүйесін цифрландыру және жасанды интеллектті енгізу — мемлекеттік саясаттың басым бағыттарының бірі. Бұл бастамаларды іске асыру заманауи білім беру ортасын дамытуға, жоғары білікті мамандар даярлауға және Қазақстанның цифрлық технологиялар мен инновациялар саласындағы позициясын нығайтуға бағытталған кешенді бағдарламалар мен стратегиялық міндеттер аясында жүзеге асырылады.

PrimeMinister.kz

ОТАНДЫҚ ӨНІМ

ӨНЕРКӘСІПТІК
АККУМУЛЯТОР ЗАУЫТЫ

биылғы II тоқсанының ортасында іске қосу жоспарланса, ал толық қуатына келесі жылы шығады деп межеленіп отыр.

Кәсіпорынның бас директоры Ербол Әжмағамбетовтың айтуынша, бірінші кезең іске қосылғаннан кейін зауыттың қуаттылығы жылына 100 мың өнеркәсіптік аккумулятор шығаруға жетеді. Қазір 150 тұрақты жұмыс орны құрылған, келешекте жұмыс орындарының санын 300-ге дейін ұлғайтпақ. Бүгінгі күні 10 млрд. теңге инвестиция тартылды және кәсіпкер мұнымен шектеліп қалмайтынын айтады. Кәсіпорын экспортқа бағдарланған. Сондықтан өнімдер тек отандық нарыққа ғана емес, Өзбекстан, Түрікменстан, Қырғыз, Әзірбайжан, Ресейге де жеткізілмекші. Толық қуатына шыққан кезде зауытта жылына 200 мыңнан астам өнеркәсіп аккумуляторы өндіріледі.

Облыс әкімі Бейбіт Исабаев Талдықорған қаласында бірнеше нысанның құрылысы мен іске қосу-жөндеу жұмыстарының барысымен танысты.

Бірінші кезекте өңір басшысы «Қайнар-АКБ» ЖШС өнеркәсіптік аккумуляторлар шығаратын жаңа зауытта болды. Қазіргі кезде кәсіпорында жабдықтарды монтаждау жүргізілуде, мұнан кейін іске қосу жұмыстары басталады. Кәсіпорынды

ЖҰМЫСШЫ
МАМАНДЫҚТАРЫНЫҢ
ЖЫЛЫ

Жақын арада Талдықорған қаласында тағы бір жаңа зауыт жұмысын бастайды. Бұл - «Талдықорған» индустриялық аймағының аумағында автоклавты қатайтатын газбетон блоктарын шығаратын кәсіпорын. Өндірістік қуаты – жылына 150 мың м³. Мамырдың аяғы мен маусымның басында іске қосылады деп жоспарланған.

– Қараусыз қалған ғимаратты өз жеке қаражатымызға сатып алып, тиісті реконструкция жүргіздік, қазір қажетті жабдықтар орнатылуда. Өңірде кірпіштің осы түрлерін өндіретін кәсіпорын жоқ. Біз жергілікті шикізатты қолданамыз. Негізінен дайын өнімді облыс аумағында сатамыз деп жоспарлап отырмыз. Зауыт ғимаратынан басқа кеңсеміз, қызметкерлерге арналған асханасы бар жатақханамыз бар. Қазір 30 адам жұмыс істейді. Зауыт іске қосылғаннан кейін жұмыс орындарының санын 70-ке дейін ұлғайтамыз. Жалақыға келсек, кәсіпорында жұмысшылар айына 300-350 мың теңге, ал бас энергетик 1 млн. теңгеге дейін жалақы алады. Жалпы, бұл жобаға

өз қаражатымыздан шамамен 3 млрд. теңге инвестиция салдық. Болашақта мемлекет тарапынан қолдау болса, құрылысқа қажетті құрғақ қоспалар мен эмульсия шығаратын зауыт ашу жоспары бар. Өнім түрлері нарық талаптарына байланысты болады, - деді өндірісті дамытудың жоспарларымен таныстырған «Стальбетон» ЖШС коммерциялық директоры Динара Орынбасар.

Облыс әкімі атап өткендей, мемлекет тарапынан тиісті көмек ретінде зауыт ғимаратына дейін инженерлік инфрақұрылымды жүргізу мәселесінде қолдау көрсетілетін болады. Сондай-ақ кәсіпкерлікті қолдау бағдарламаларының бірін, соның ішінде жеңілдетілген несиелеуді пайдалану мүмкіндігі бар.

«Таза Қазақстан» бағдарламасы аясында облыс орталығы Талдықорған қаласында 200 ағаш отырғызылып, соның 100-і Ардагерлер саябағына егілді.

Халықтың экологиялық жауапкершілігі мен қоршаған ортаға қамқорлық сезімін арттыру, өңірдің жасыл аймақтарын дамыту мақсатында өткізілген бұл экологиялық шараға қала тұрғындары, бірқатар облыстық басқармалар мен оларға

БІР КҮНДЕ 200 АҒАШ
ОТЫРҒЫЗЫЛДЫ

қарасты коммуналдық мекемелер қызметкерлері қатысты.

Ағаш отырғызуға қатысқан тұрғындардың бірі Нұрболат Алиенов экологиялық шаралардың тұрақты өткізілуін қолдайды:

– Мен балаларыма қоршаған ортаны таза ұстауды, табиғатқа ұқыпты қарауды үнемі айтып, оны өз іс-әрекетіммен үлгі етіп көрсетіп отырамын. Бала көргенін істейді. Сондықтан мұндай шаралар өскелең ұрпақты тәрбиелеуге жақсы ықпал етеді деп ойлаймын. Туған өлкемізді жасып желекке айналдырып, ауасын таза, табиғатын көркем ету өз қолымызда, - деді ол.

Атап өтсек, Президент 2020 жылғы Жолдауында бес жыл ішінде орман алқаптарына 2 миллиард, елді мекендерде 15 миллион ағаш отырғызуды тапсырған еді. Осыған байланысты облыста 2021-2025 жылдары 538 мың көшет отырғызу жоспарланған, бүгінге дейін соның 418 мыңы отырғызылды.

Жетісу облысы әкімінің баспасөз қызметі

НҰРҒИСА ТІЛЕНДИЕВКЕ – 100 ЖЫЛ
САЗ ӨНЕРІНІҢ САҢЛАҒЫ

Композитор, дирижер, КСРО халық әртісі, Қазақстанның еңбек сіңірген өнер қайраткері, Халық қаһарманы Нұрғиса Тілендиевтің туғанына 100 жыл толды. Нұрғиса Атабайұлы «Алтын таулар» операсының, «Достық жолымен» балетінің, «Ортеке» балет-поэмасының, «Менің Қазақстаным» кантатасының, оркестрге арналған «Ата толғауы», «Ақсақ құлан», «Аққу», «Арман», «Махамбет», «Кеш керуен» поэмалары мен «Халық қуанышы», «Қайрат», «Жеңіс салтанаты» атты кіріспелердің, 400-ге тарта ән мен романстың авторы. 50-ден астам драмалық қойылымға, 19 көркем фильмге, 17 мультипликациялық фильмге, 14 деректі-хроникалық фильмге музыка жазды.

Ұлы композитордың ғасыр тойына орай ескерткішіне гүл шоқтары қойылып, рухына тағзым жасалды. Еске алу шарасына қатысқан облыс әкімінің орынбасары Диас Есдәулетов «Бүгін Талдықорғанда Н.Тілендиев атындағы балалар музыка мектебінің ауласында, ескерткіш алдында мәдениет мейрамшарасының рухына бас иіп, ғасырлық тойын бастауымыздың өзінде үлкен мән жатыр. Осы мектептің жас өрендері ұрпақтар сабақтастығын үзбей, Нұрғиса аталарының жолын жаңа заманға сай лайықты жалғайды деп сенеміз. Облыс орталығынан басталған мерейтойлық осындай тағылымды іс-шаралар өңірдің барлық аудан-қалаларында жыл бойы жалғасады. Биыл ЮНЕСКО көлемінде Нұрғиса жылы аталып өтеді. Бұл ғасырда бір туар саз өнерінің саңлағына ғана емес, күллі қазаққа берілген айрықша баға. Тарихтың өзі сабақтасып жатқан ұлы құндылық десек, Нұрғиса Атабайұлының ғасырлық тойы Ұлы Жеңістің 80 жылдығымен де тұспа-тұс келіп отыр. Біз Н. Тілендиевті Отан соғысына қатысқан жаужүрек майдангер екенін білеміз» – деп өмір жолы мен шығармашылығына тоқталды. Жиын барысында Талдықорған балалар көркемсурет мектебі оқушыларының сурет салу пленэрі ұйымдастырылып, Дәнеш Рақышев атындағы филармониясының «Жетісу виртуозы» ансамблі концерттік бағдарлама ұсынды. Сондай-ақ, мерейтойлық кеш Н.Тілендиев атындағы балалар музыка мектебі оқушыларының «Ұстаз-шәкірт-талант» атты кешімен жалғасын тапты. Мектеп тарихы, жетістіктері баяндалып, ардагер ұстаздарға құрмет көрсетілді. Талдықорған қаласының әкімі Ернат Бәзіп «Нұрғиса Тілендиевтің есімі қазақ музыка тарихында алтын әріптермен жазылған. Оның шығармашылығы ұлттық музыкамызды әлемге танытып, күйлері мен әндері, оркестрлік туындылары бізге мұра болып қалды. Композитор шығармалары Ресей, Түркия, Қытай және Еуропа елдерінде жоғары бағаланып, кеңінен насихатталып келеді. Біздің қаламызда да тұлғаның еңбегі биік құрметтеледі. Оның айқын дәлелі – Нұрғиса Тілендиев атындағы балалар музыка мектебі. Сол арқылы өнер иесінің шығармаларын ұлықтап, оның музыкалық мұрасын сақтап келеміз», - деді. Айта кетейік, білім шаңырағында бұған дейін ашық сабақтар, концерттік лекция, қосымша білім беру мектептері арасында «Әлқисса» облыстық байқауы сынды бірқатар шаралар ұйымдастырылған болатын.

Назерке ӘДІЛБЕКОВА

«НАУРЫЗ КАНИКУЛ – 2025»
ОҚУШЫЛАР ДЕМАЛЫСЫ

Облыста «Наурыз каникул – 2025» жобасы аясында оқушылар арасында театр фестиваль-байқауы, волейбол, баскетбол, футбол сияқты танымал спорт түрлерінен жарыстар ұйымдастырылып, экскурсиялар, ашық есік күні, түрлі тақырыпта челленджер, вебинарлар, жас суретшілер басқосуы сияқты көптеген іс-шаралар өткізілді.

Оқушылардың демалысын пайдалы ұйымдастыру мақсатындағы бұл шараларға 12600-ге жуық бала қатысты.

Мәселен, жоба аясында жасөспірімдер нашақорлығының алдын алу бағытында «Театр – тәрбие бастауы» атты облыстық фестиваль-байқауы өтті. Сондай ақ, «Үздік декорация», «Үздік жас актриса», «Үздік жас актер», «Үздік сахналық костюм», «Үздік жас режиссер» номинациялары бойынша Алғыс хаттар тапсырылды.

Бұдан бөлек, каникул кезінде «Әжемнің әдемі әңгімесі», «Еңбек бәрін жеңбек» челленджері өтті. Челленджер барысында оқушылар қазақ халқының бай мәдениетімен, көне әдет-ғұрпымен танысты, отбасы мүшелерінің бірлескен еңбегінің жемісін көрсетіп, ынтымағын танытты.

Каникул кезеңінде спорттық шаралар да кеңінен ұйымдастырылды. Волейбол, баскетбол, футболдан өткен спорттық іріктеу жарыстарына қатысқан 1883 оқушының ішінен оза шыққандары жарыстың облыстық кезеңінде бақ сынасты. Жалпы жарыс барысында оқушыларға 390 доп үлестірілді.

ЖЕТИСУ
ОБЛЫСЫНА
ЖЫЛ

ГАЗИФИКАЦИЯ ДОСТИГЛА 56,5 ПРОЦЕНТОВ

В области Жетісу подлежат газификации 192 населенных пункта из 358, сообщил руководитель управления энергетики и жилищно-коммунального хозяйства Айдос Бекетаев.

В целом, уровень газификации за три года увеличился на 27% (182,6 тыс. чел.) и достиг 56,5% (392,6 тыс. чел.). Построено 2878 км газовых сетей, газифицировано 63 населенных пункта, доступ к природному газу получили 392,6 тыс. человек. Работа проводится в рамках региональной схемы «Комплексная газификация области Жетісу с перспективой до 2030 года», утвержденной в 2023 году.

«Согласно поручению Президента страны газификация является одним из основных направлений работы руководства региона. До образования области Жетісу было газифицировано всего 5 населенных пунктов или 30% населения региона. Со дня образования области в 2022 году к газу подключены 11, в 2023 году – 17 и в 2024 году – 30 населенных пунктов. Всего на газификацию направлено 36 млрд тенге, создано 1740 временных рабочих мест», - отметил Айдос Бекетаев.

В текущем году предстоит провести газ еще в 63 населенных пункта. Реализуются 45 проектов, на которые из бюджета выделено 7,9 млрд тенге. На реализацию новых 24 проектов предусмотрено 3,5 млрд тенге. Также завершены конкурсные процедуры по 11 объектам, заключены договора на строительно-монтажные работы. Разработаны 7 проектно-сметных документов, получившие положительные заключения госэкспертизы.

Таким образом, в результате реализации данных проектов до конца 2025 года уровень газификации составит 71,4%, доступ к газу получат 126 населенных пунктов с населением более 500 тыс. человек.

Жулдыз ШАКИРЖАНОВА,
жительница Коксуского района:

– Я – многодетная мама, у меня семеро детей. Супруга не стало 10 лет назад. В то время самому младшему ребенку было всего полтора года. С тех пор мы сами возили уголь, сыновья занимались заготовками на зиму. Находясь на работе, всегда переживала за безопасность детей. Мой муж Сағыныш был заслуженным гражданином нашего села. Отметив заслуги главы семьи, руководство района бесплатно провело газ, за что им огромная благодарность!

Людмила ПРОСКУРЯКОВА,
жительница г. Текели:

– Мне 73 года, здесь я родилась. Мы – люди старые, топить печь, таскать уголь и дрова уже не под силу. Сколько лет на встречах акима с населением мы поднимали вопрос газификации города?! И вот – мечта сбылась. Никогда не думала, что дождусь этого момента. Теперь и старость в радость, с газом в доме будет тепло, комфортно и уютно.

ских газораспределительных станций. Стоимость проекта – 131,7 млрд тенге, освоено 82 млрд тенге, создано 128 рабочих мест. Заказчиком является АО «Интергаз Центральная Азия», подрядной организацией – ТОО «Asia Caspian Construction». Предварительный срок за-

вершения работ – 2025 год. Введенный газопровод позволит обеспечить газом 66 населенных пунктов Алакольского, Аксуского и Сарканского районов с населением 124 тыс. человек», - добавил руководитель управления.

Работы по разработке проектно-сметных документов данных 66 населенных пунктов начаты за счет частных инвестиций. Заключение экспертизы планируется получить в сентябре текущего года. В конце текущего года будет направлена бюджетная заявка на строительно-монтажные работы.

Кроме этого, для дополнительного обеспечения региона природным газом ведется подготовительная работа по проекту строительства лупинга (второй нитки) магистрального газопровода «Алматы-Талдыкорган». Возникла необходимость газифицировать дополнительно 22 населенных пункта, не входящих в региональную схему «Комплексная газификация области Жетісу с перспективой до 2030 года». В этой связи направлено письмо в Министерство энергетики для внесения изменений.

«Что касается вопроса стоимости подключения к газу, то благодаря принятым по поручению акима области мерам в регионе была создана конкурентная среда, и цена подключения от газопровода до точки в доме (до 25 метров) была снижена до 170-175 тыс. тенге без учета стоимости котла и комплектующих. Между тем за последние 1,5 года из бюджета было выделено 500 млн тенге на приобретение 1600 газовых котлов для населения. При этом жителям не нужно оплачивать их стоимость сразу, так как предусмотрена рассрочка на 10 месяцев», - сказал специалист.

В целом, подчеркнул Айдос Бекетаев, к 2029 году будут газифицированы все 192 населенных пункта, доступ к газу получат свыше 624 тыс. жителей или 91% всего населения. Одним словом, акимат региона продолжит работу по газификации с целью повышения качества жизни населения области Жетісу.

Алма УРАЗАЕВА

ГОД
РАБОЧИХ
ПРОФЕССИЙ

ЕСТЬ ПРОФЕССИЯ – ЛЮКОВОЙ

На Жоламанском щебеночном заводе филиала ТОО «Integra Construction KZ», расположенном в Кербулакском районе, есть цех погрузки, где работают семь человек: три машиниста конвейера, три люковых во главе с бригадиром. Особенно нас заинтересовала профессия люковой, ярким представителем которой является Гульмира Асубаева. Именно в этой профессии она работает уже 18 лет, а на самом заводе около 25 лет.

Гульмира Асубаева – уроженка села Карашоки Кербулакского района, родилась в 1970 году. В 16 лет она окончила школу, немного поработала, мечтала стать учителем математики, но судьба распорядилась по-своему: в 18 лет вышла замуж и переехала жить в село Малайсары. Родила троих сыновей и первое время посвятила их воспитанию, а также заботе о муже.

Когда дети подросли, в 2000 годах Гульмира Токановна стала подрабатывать на щебеночном заводе, находящемся недалеко от их села. В первые годы подменяла охранников, в 2003 году устроилась техничкой в хозяйственную часть, а через 4 года перешла люковой в цех погрузки.

«Люковой или оператор люковой осуществляет подготовку вагонов к погрузке, проверку состояния обслуживаемых конвейеров, контроль за работой конвейерного оборудования, а также выполняет функции по погрузке, в нашем случае, щебня

через люки в железнодорожные вагоны. При этом отслеживает правильность погрузки с учетом весовых норм и технологических требований, проводит техническое обслуживание и устранение мелких неисправностей в работе люков и соответствующего оборудования», - рассказала специалист о круге своих обязанностей.

Добавим, все это проводится круглый год не в теплом помещении, а на улице. А так как завод работает без остановок, то и днем, и ночью – по 12 часов два на два посменно. Кроме этого, профессия люковой рассчитана на людей, обладающих такими качествами, как технический склад ума, ответственность, физическая выносливость, внимательность и умение работать в команде. Такое по плечу разве что мужчинам...

«Да, наша работа не из легких, да и в любой другой есть свои трудности и тяжести. Бывает, что смены у нас выпадают в праздничные и выходные дни, что никак не отдохнешь. Но то, чем я занимаюсь, мне нравится, и я ни разу не подумала о смене работы. Отсюда и желаю выйти на пенсию», - поделилась Гульмира Асубаева.

Свое свободное время наша скромная героиня посвящает хлопотам по дому, посещению родственников и детей. К сожалению, супруг, работавший на этом же заводе, погиб в 2014 году. А сыновья, двое из которых семейные, обосновались в Конаеве и Алматы. Но расстояние не мешают детям почаще приезжать и навещать свою маму. Выйдя на пенсию, Гульмира Асубаева мечтает перебраться поближе к ним и помогать в заботе о внуках, которых у нее пока трое.

Алмагуль ЖАНДОСОВА

ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ АДМОТВЕТСТВЕННОСТЬ ЗА НАРУШЕНИЕ ПОЖАРНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ

Складирование или сжигание костров, мусора и отходов на территории населенных пунктов, организаций, независимо от вида деятельности, осуществляются на расстоянии не менее 50 м от зданий и сооружений, а также в специально отведенных для этих целей местах производится под контролем обслуживающего персонала.

Вместе с тем, в условиях устойчивой сухой, жаркой и ветреной погоды в городах, сельских населенных пунктах и предприятиях, дачных поселках, садовых участках не допускается розжиг костра, мусора, отхода.

За нарушение данных требований пожарной безопасности граждане, должностные и юридические лица несут административную ответственность согласно статьи 336 КоАП РК в виде наложения административного штрафа: влечет штраф на физических лиц в размере двадцати, на должностных лиц – в размере пятидесяти, на субъектов малого предпринимательства или некоммерческие организации – в размере двухсот, на субъектов среднего предпринимательства – в размере трехсот, на субъектов крупного предпринимательства – в размере пятисот месячных расчетных показателей.

Сжигание тары, сухой травы, пуха и горючих материалов на территории населенных пунктов, организаций, независимо от вида деятельности, осуществляются на расстоянии не менее 50 м от зданий и сооружений, а также в специально отведенных для этих целей местах производится под контролем обслуживающего персонала.

Вместе с тем, в условиях устойчивой сухой, жаркой и ветреной погоды в городах, сельских населенных пунктах и предприятиях, дачных поселках, садовых участках не допускаются проведение пожароопасных работ, розжиг углей, сухой травы, а также топка нестационарных печей, кухонных очагов и котельных установок, работающих на жидком, твердом и газообразном топливе.

За нарушение данных требований пожарной безопасности граждане, должностные и юридические лица несут административную ответственность согласно части 1 статьи 410 КоАП РК в виде предупреждения или наложения административного штрафа: влечет предупреждение или штраф на физических лиц в размере пяти, на должностных лиц, субъектов малого предпринимательства или некоммерческие организации штраф в размере пятнадцати, на субъектов среднего предпринимательства – в размере пятидесяти, на субъектов крупного предпринимательства – в размере ста пятидесяти месячных расчетных показателей.

УЧС г. Талдыкорган

ГЕНДЕРЛІК САЯСАТ

«АЛТЫН АЛҚА» МЕН «КҮМІС АЛҚА» ИЕГЕРЛЕРІНЕ ҚҰРМЕТ

Талдықорған қаласы бойынша 6 мыңдай көпбалалы ана бар. Күні кеше олардың қатары тағы да толықты. Салтанат сарайында қала әкімі Ернат Бөзіл «Алтын алқа» және «Күміс алқаға» лайықты көпбалалы 27 ананы қабылдап, арнайы марапаттады.

– Қазақ халқы әрқашан отбасылық құндылықтарды жоғары қойған. Әсіресе, алтын құрсақты аналарды халқымыз ерекше қадірлейді. Отбасының алтын діңгегі болып, тағылымды тәрбие, ізгі дәстүрлер сабақтастығын жалғап жүре беріңіздер. Сіздер еліміздің демографиясының өсуіне, халық санының көбеюі мен ұрпақ тәрбиесіне елеулі үлес қосып келесіздер. Дендеріңіз сау, отбасыларыңыз аман болсын. Болашақтың тізгінін ұстар балалардың өмірі жарқын болғай! – деген қала басшысы аналарға салтанатты түрде алқаларын табыстады.

Қазақстан Республикасы Президентінің 2025 жылғы 4 наурыздағы Жарлығымен көпбалалы талдықорғандық 27 ана марапатқа ие бол-

ды. Солардың арасында Дана Жеңісқызының отбасында 5 қыз, 2 ұл тәрбиеленуде. Үлкені Аяулым университеті студенті болса, кішкентай Мариям бір жарым жаста. Тағы бір «Алтын алқа» иегері Әйгерім Жанпейісова 4 ұл мен 3 қыздың анасы. Қала әкімінің қолынан алып жатқан марапатқа зор ризашылықтарын білдірді.

Данагүл ӘНУАРБЕКҚЫЗЫ

ҚАЛА ТЫНЫСЫ

АУЛАЛАРДЫ АБАТТАНДЫРУ – НАЗАРДА

Талдықорған қаласының әкімі Ернат Бөзіл «Құлагер» шағын ауданында басталғалы жатқан бірқатар құрылыс нысандарын аралады.

Атап айтқанда, қала басшысы аталған шағын ауданда құрылыс жұмыстары тоқтап қалған көпқабатты тұрғын үйлерді толық аяқтау керектігін айтып, жауапты мердігерге жұмысты шұғыл бастауды міндеттеп, қатаң бақылауға алуды тапсырды.

Бұдан бөлек, «Құлагер» шағын ауданында

салынғалы жатқан жаңа саябақтың жобасымен танысып, кей мәселелерді пысықтады.

Сонымен қатар, қала әкімі «Береке» коттедж қалашығында қайта қалыпқа келтіру жұмыстары басталған коттедж үйлерін де аралады. Ұзақ жылдар бойы қаңырап бос тұрған баспаналарды қалпына келтіру жұмыстарын аяқталғанға дейін тұрақты бақылауға алып, сапа мен мерзімді ұмытпай қадағалауды ескертті.

«Биыл Талдықорған қаласында салынатын құрылыс нысандары өткен жылға қарағанда көп. Ендігі мақсат – салынатын әрбір құрылыс нысанының санына емес, сапасының жоғары болуына жұмыс жасау. Әрине, кей мәселелерді әлі де пысықтау керек. Дегенмен, жұмыстарды биылғы жылы ертерек бастап жатырмыз. Ең бастысы, халық игілігіне арналған тың жобаларымызды жүзеге асыру», – деді қала әкімі.

Сондай-ақ, қала әкімі «Ұлан» шағын ауданында абаттандыру жұмыстары басталғалы жатқан 5 ауланың жобасын көрді. Онда Ернат Дүйсенбекұлы өткен жылы осы шағын ауданның халқы үшін заман талабына сай жабдықталған теңдесі жоқ ауланы тұрғындар игілігіне бергенін айтып өтіп, биылғы жылы да сол үрдісті қала бойынша жалғастыратындығын жеткізді.

жол ретке келтірілмек. Яғни, 17450 текше метр көшені жөндеу жоспарланып отыр. Сондай-ақ, жол таңбалары мен жол белгілерін сызу жұмыстары 15 сәуірде басталады.

нашар екендігін айтып шағымданған еді.

Аталған мәселені оңтайлы шешу үшін жоба жасалып, 3-ші бөлімшенің ішкі көшелері кезең-кезеңімен ретке келтірілуде.

Жоспар бойынша, 2024 жылы аталмыш аумақта 2,6 км болатын 4 көшеге күрделі жөндеу жұмыстары жүргізіліп, асфальт жамылғысы төселген болатын. Ал, 2025 жылы 7 көшенің 6 шақырымына асфальт жамылғысы төселмек.

Бұл жоба қаладағы маңызды жол учаскелерін қамтып, жол инфрақұрылымын жақсартып, жүргізушілер мен жаяу жүргіншілер үшін қауіпсіздік пен жайлылықты арттыруға септігін тигізбек.

(Қала әкімінің баспасөз қызметі).

ИНФРАҚҰРЫЛЫМДЫҚ ЖОБА

Қалалық жолаушылар көлігі және автомобиль жолдары бөлімінің мәліметінше, 2024-2026 жылдар аралығында 3-ші бөлімшедегі жалпы ұзындығы 15 шақырым болатын 20 көшенің барлығын кезең-кезеңімен жөндеу жоспарлануда. Жоба 3 жылға есептелген. Жобаны «РСУ 1» ЖШС мердігер мекеме жүзеге асыруда.

Естеріңізге салсақ, қала әкімі 3-ші бөлімше тұрғындарымен жүздесуінде ішкі көше жолдарының жағдайы сын көтермейтіндігі, көктем-күз айларында су мен батпақ проблемалары туындайтынын және қалаға қатынайтын №13 автобус жүретін жолдың да жағдайы

АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ

ЕГІСТІК КӨЛЕМІ ҰЛҒАЙДЫ

Қуаныш СЕЙТІМБЕТОВ,
Талдықорған қаласы әкімінің
орынбасары:

– 2024 жылы Талдықорған қаласы бойынша 6026 га егін егіліп, 70 мың тоннадан астам өнім жиналды. Ағымдағы жылы егiстiк көлемiн 6200 гектарға жеткізіп, 900 тоннаға жуық минералды тыңайтқыш енгізу жоспарлануда.

Өткен жылы ауыл шаруашылығы тауар өндірушілері 330 млн теңгеге 18 дана ауыл шаруашылық техникасын сатып алды. Жалпы қала бойынша ауыл шаруашылығы техникасын жаңарту үлесі 6%-ды құрады.

2025 жылға арналған көктемгі және күзгі дала жұмыстарына арзандатылған 275 тонна дизель отынына 44 шаруа қожалығы өтінім берді.

РУХАНИЯТ

ДІННІҢ ҚОҒАМДАҒЫ МАҢЫЗЫ

Ілияс САҒЫМБЕКОВ,
Талдықорған қаласы ішкі саясат
бөлімінің басшысы

– Ата Заңда «Қазақстан Республикасы өзін демократиялық, зайырлы, құқықтық және әлеуметтік мемлекет ретінде орнықтырады, оның ең қымбат қазынасы – адам және адамның өмірі, құқықтары мен бостандықтары» – деп көрсетілген. Ұлттың жан-жақты білімі, рухани байлығы – аса маңызды мәселе. «Дініміз бен дәстүрімізден жаңылмасақ, біздің бағындырар белесіміз де, алар асуымыз да көп болмақ».

Дін – адамзат тарихындағы ең көне әрі маңызды әлеуметтік институттардың бірі. Ол қоғамның рухани тұтастығын сақтауға, адамгершілік құндылықтарды қалыптастыруға және мәдени мұраны ұрпақтан-ұрпаққа жеткізуге ықпал етеді, адамның ішкі дүниесін тәрбиелеп, ар-ождан мен әділдік қағидаларын ұстануға шақырады. Ал, бұл қасиеттер қоғамдағы бейбітшілік пен тұрақтылықты сақтауға көмектеседі. Сондай-ақ, адамдарды ортақ құндылықтар мен сенім төңірегінде бір арнада тоғыстырып, өзара құрмет пен толеранттылық қағидаларын ұстанады. Бұл өз кезегінде қоғамның дамуына және тұрақтылығына оң ықпал етеді. Жалпы, бейбітшілік пен келісімді, сондай – ақ, Қазақстан Республикасының халықаралық беделін нығайтуға бағытталған өркениетаралық, дінаралық және конфессияаралық диалогты насихаттау мен ілгерілету барысында көптеген шаралар ұйымдастырылып тұрады. Аталмыш игі істер рухани және моральдық дамуға зор ықпал етеді. Сондықтан діннің қоғамдық маңызы әрдайым жоғары болып қала береді.

БАСЫМ БАҒЫТ

БІЛІМ САЛАСЫНДАҒЫ ЖАҢҒЫРТУЛАР

Шынар ШАРИПБАЕВА,
Талдықорған қаласы
білім бөлімінің басшысы:

– Білім беру сапасын арттырудың маңызды факторы – цифрлық технологияларды енгізу. Ұлттық бастамалар аясында мектеп оқулықтарының 100%-ы цифрлық форматқа ауыстырылды, ал мектептердің 95,2% - интернет сапасы артты.

Білім беру платформалары белсенді түрде енгізілуде. Бұл шаралардың барлығы оқушыларды болашақ өмірге дайындауға және олардың жас кезінен бастап цифрлық дағдыларын қалыптастыруға бағытталған.

2020 жылдан бастап мұғалімдердің жалақысы жыл сайын 25%-ға арта бастады. Сонымен қатар, біліктілік санатының болуы үшін қосымша ақылар 30-50%-ға ұлғайды. Нәтижесінде, 2023 жылға қарай мұғалімдердің жалақысы екі есе өсті.

2023 жылдың қыркүйегінен бастап Президенттің тапсырмасы бойынша бастауыш сыныптар үшін (1-4 сынып) тегін ыстық тамақ ұйымдастырылды. Бүгінгі таңда Талдықорған қаласы бойынша 1-4 сынып оқушылары тегін ыстық тамақпен қамтылған.

Сондай-ақ, бұл шарамен халықтың әлеуметтік осал топтары санатындағы оқушылар қамтылып отыр.

Талдықорған қаласы жалпы білім беретін 27 мектепте 18801 оқушы тегін тамақпен қамтылған.

Соңғы жылдары Талдықорған қаласының барлық 27 жалпы білім беретін мектебі материалдық-техникалық базасын жаңартты. Жыл сайын Талдықорған қаласының жалпы білім беретін мектептеріне робототехника, химия, биология, физика және STEM-пәндер бойынша ондаған заманауи пәндік кабинеттер сатып алынады. Тек 2024 жылдың қорытындысы бойынша 12 мектепте заманауи пәндік кабинеттер орнатылды.

Бұл бағыттағы жұмыс жалғасуда: 2029 жылға қарай кемінде 100 заманауи пәндік кабинет ашу жоспарлануда.

АТАЛАР ЕРЛІГІНЕ МЫҢ ТАҒЫМ

Әлемнің 60-тан астам мемлекетін шарпып, 70 миллионнан астам адамның өмірін қиып кеткен екінші дүниежүзілік соғыстың аяқталғанына биыл 80 жыл толып отыр. Соғыс жүрген 1418 күнде майдан алаңына Қазақ КСР-нан 1,2 миллионнан астам сарбаз барған. Майданға аттанған қазақстандықтардың жартысы елге оралған жоқ. Ерліктері үшін 499 қазақстандық марапатталса, олардың ішінде 99-ы Кеңес Одағының Батыры, Халық Қаһарманы атағын алды. Сондай-ақ, 142 қазақстандық Даңқ орденінің толық иегері атанды. Ерлік пен елдікті, батырлық пен табандылықты ту еткен батыр аталар есімі ұмытылмайды. Жеңістің 80 жылдығына арналаған шара Талдықорған қалалық ардагерлер кеңесінің ұйымтқы болуымен оқушылардың қатысуымен Ардагерлер үйінде өтті. Жалпы айтқанда, бұл №16 мектеп-гимназиясының директоры орынбасары Гүлжан Мұратбаева мен тарих пәні мұғалімі Зүлейха Хаджиеваның бастамасын қалалық ардагерлер кеңесі қолдаған шара еді.

Облыстық, қалалық ұйымның төрағалары, мүшелері қатысқан шараға оқушылар мен ұстаздар да өзіндік үлес қосты. Облыстық ардагерлер кеңесінің төрағасы Ермек Келемсейіт, Талдықорған қалалық кеңестің төрағасы Ақшабай Керімбеков, осы ұйымның жауапты хатшысы Балғаным Оспанбекқызы, Есенбала Аргенова, Нұртай Шынғожанова майданға аттанған әкелер мен аналарды еске алды. Ардагерлер қатары бүгінде сиреп барады. Қалада тұратын соғыс ардагері 3-еу болса, жуырда Сәрсенбай Қаңтарбай қайтыс болды. 1942 жылы 88 қазақстандық 11-15 жас аралығындағы қыз балалар Сталинград майданына жіберіледі. Солардың арасында Есенбала Аргенованың анасы Нұртайша аламыз да болған еді. «Анам қан майданның ортасына түседі. Айна-ла өліп жатқан солдаттар, қан иісі, басында жүрегіміз айналып, құлап қалатынбыз деп еске алатын» дейді. Трактор зауытына барған жас қыздар соғыс біткен соң 1946 жылы елге оралады. 1976 жылы сол соғысқа бірге аттанған 88 қыздың 16-сы Алматыда бас қосады. Бір-бірімен жылап көріседі.

20 жыл ардагерлер кеңесінде қызмет жасаған соғыс және еңбек ардагері Оспанбек Боранбаев туралы қызы Балғаным, ата ұрпағы, шөбере Таир Оспанбеков тамаша естеліктер айтты. Соғыс ардагерлері Филипп Адинбековтің шөбересі, №16 ОМГ оқушысы Софья Адинбекова, Николай Резниковтің ұрпағы, №16 ОМГ оқушысы Тимофей Афонин, Михаил Алексей Максимович- шөбересі Максим Краснов, Степан Малеванный – шөбересі Анастасия Дудкина өз аталарының ерлік істерін мақтан ететіндіктерін білдірді. Ақшабай Дүйсенбекұлы белсенділік танытқандарға естелік кітапты тарту етті.

Шара барысында «Жеңіс тарихы» халықаралық фестиваль Жеңістің 80 жылдығына орай өткізілетіндігі жайлы да баяндалды. Фестиваль мақсаты - соғыста хабар-ошарсыз кеткен адамдар жайлы, тылдағы қажырлы еңбек туралы естеліктер, ойлармен бөлісіп, достық, татулық қатынасты дамыту болып табылады. Шара соңында Ардагерлер хоры патриоттық әндерді көрермендермен бірге шырады.

Дана ӘНУАРБЕКҚЫЗЫ

АРДАГЕРЛЕРДІ АРДАҚТАЙЫҚ! ҰЛАҒАТТЫ ҰСТАЗ ЖОЛЫ

Адам болып дүниеге келген соң, өнегелі де ғұбратты өмір сүру үшін тағдырдың маңдайға жазған түрлі соқпағымен жүруге тура келеді. Біздің кейіпкеріміз Смағұлов Сәбит Сәкенұлы, 1960 жылдың 25-мамырында Андреев ауданының Қарлығаш ауылында дүниеге келген.

1977 жылы бұрынғы Фурманов, қазіргі Ә.Әлімжанов атындағы орта мектептен білім алып, сол жылдың қыркүйек айында №18 кәсіптік техникалық училищесіне оқуға түседі. Оны 1978 жылы аяқтап, әскер қатарына шақырылады. Кеңес әскері сапында 1980-ші жылға дейін азаматтық борышын атқарды. Екі жылдың ішінде әскери өмірдің қыр-сырын меңгеріп, оқу жаттығумен өбден шыңдалған Сәбит ауылға оралған соң, арманын арқаалап Алматы қаласындағы ҚазМУ-нің химия-биология факультетіне құжаттарын тапсырады. Адамды бар қылатын да, нар қылатын да туған жері, өскен ортасы. Ол 1980-1986ж.ж. аралығында мамандығы бойынша білім алып, өзі туып-өскен Жетісу өлкесінің бірқатар өңірінде 45 жылға жуық ұстаздық еңбек етті. Басшылық қызметтерге тағайындалып, ел сенімінен шыға білді. Білім нәрімен сусындатып, тәрбиелеген шәкірттері еліміздің түкпір-түкпірінде еңбектерін жалғастырып, елінің өркендеуіне үлестерін қосып жүр. Еңбегі мемлекет тарапынан жоғары бағаланып көптеген марапаттарға ие болды. Ұлағатты ұстаз, білікті маман оқушыларына тағылымды тәрбие берумен қатар, өз отбасында да ұлықты ұл, ибалы қыз өсіріп отырған абзал әке. Қазіргі уақытта зейнеткер. Бала-шағасының ортасында бақытты ғұмыр кешуде. Әрдайым қоғамдық жұмыстарға да белсене атсалысып, ел алғысын арқаалап келеді.

Өз тілшіміз

ӘСКЕРИ ҚЫЗМЕТШІЛЕР АРДАГЕРМЕН КЕЗДЕСТІ

5514 әскери бөлімінің командирі, полковник А. Мансуров Ұлы Отан соғысының ардагері Хусаинов Ысқақ Әбілпейісұлын арнайы құттықтап, құрмет көрсетті.

Ардагердің үйіне арнайы барған әскери қызметкерлер мен офицерлер майдангерге алғыс айтып, оның өшпес ерлігі мен батылдығын ерекше атап өтті. Полковник А. Мансуров ардагерге Құрмет грамотасы мен естелік сыйлық табыстап, оның Отан алдындағы қызметі ұрпақтар жадында мәңгі сақталатынын жеткізді.

Өз кезегінде Ысқақ Әбілпейісұлы көрсетілген құрметке ризашылығын білдіріп, майдандағы естеліктерімен бөлісті. Ол бейбіт өмірдің қадірін біліп, жастарды Отанды сүюге, бірлік пен татулықты сақтауға шақырды.

Бұл кездесуде әскери бөлімнің сарбаздары мен офицерлері ардагермен әңгімелесіп, оның өмір жолынан тағылым алды. Осындай іс-шаралар ардагерлерді ұлықтап, жастарға патриоттық тәрбие берудің маңызды үлгісі болып табылады.

5514 әскери бөлімінің жеке құрамы болашақта да ардагерлерді қолдау мен құрметтеуді жалғастыра бермек.

Өз тілшіміз

ҰЛТТЫҚ ҚҰРЫЛТАЙ
Бұрабай, 2025 жыл

МАҚСАТ-МІНДЕТ ТАЛҚЫЛАНДЫ

Талдықорған облыстық, қалалық ардагерлер кеңесінің, «Ауған соғысы» ҚБ мүшелері және Жетісу облысы аумағында әлеуметтік бағытта қоғамдық, азаматтық белсенділік танытып жүрген «Ұлттық құрылтай» мүшесі Дания Қыдырбаеваның қатысуымен кездесу өтті. Онда Мемлекет басшысы жариялаған бастамаларды өңірде жүзеге асыру мәселелері қаралып, талқыланды.

Ұлттық құрылтайдың IV отырысында әлеуметтік және мәдени-гуманитарлық мәселелерге қатысты маңызды шешімдермен қатар ел дамуының өзге де бағыттары бойынша басты басымдықтар айқындалған болатын. Бұл орайда ел ішіндегі өзгерістерге құрылтай мүшелері, қоғам қайраткерлері де зор үлес қосуда. Азаматтық қоғам белсенділері «Мұндай келелі кездесулер қоғамның дамуында үлкен рөл атқарады, өйткені олар елдің алдағы жылдардағы бағыт-бағдарын анықтау үшін қоғамдық пікірді ескеруге мүмкіндік береді»-дейді. Талдықорған қаласы ішкі саясат бөлімінің басшысы Илияс Сағымбеков «Ұлттық құрылтайдың IV отырысында бірнеше маңызды мәселелер көтеріліп, бұл отырыс еліміздегі әлеуметтік, экономикалық және саяси өзгерістерге қатысты пікірталастар мен ұсыныстар алаңы болды. Отырыста көтерілген негізгі мәселелер бұл: қоғамдық келісім мен ұлттық бірлік, ұлттық экономика және әлеуметтік саясат, Қазақстанның сыртқы саясаты, құқықтық реформа және қазақ тілінің дамуы. Жалпы, аталмыш жиын алғашқы сәттен бастап-ақ жалпыхалықтық жаңғырудың символына айналды. Қоғамдық диалогтың жаңа үлгісі қалыптасты»-деп атап өтті.

Президент құрылтай мүшелері Дания Қыдырбаева және Олжас Сүлеймен жат діни ағымдардың жастар арасында, әсіресе спорт саласында ықпалы күшейіп бара жатқанын айтты. Бұл мәселені жан-жақты қарау керектігін, соның ішінде заңнаманы жаңа жағдайға бейімдеп отыру өте маңызды екенін тілге тиек етті. Осы ретте, Дания Сәлімбайқызы «Қазақстан – зайырлы мемлекет, яғни дін мен мемлекеттің ісі бөлек. Бұл дегеніміз, кез келген азаматтың діни сенімді ұстануға құқығы бар, бірақ мемлекет дінге ресми түрде араласпайды. Ал дін – жеке таңдау, бірақ оны дұрыс түсіну маңызды. Мемлекеттің мақсаты – жастарға жан-жақты дамуға мүмкіндік беру. Сондықтан жастардың дамуы кешенді түрде қаралуы керек. За-

йырлы мемлекеттің қағидаларын сақтап және нығайту бірінші мақсат болуы керек. Көзімізді ашып қарайық жастарға бірінші не керек? Әрине, білім. Білім – олардың болашағының негізі, табысқа жетудің, қоғамға пайдалы болудың және өзін-өзі дамытудың басты құралы. Білімді жастар – елдің болашағы. Олар білімді болса инновациялар енгізіп, ғылыми жаңалықтар ашып, қоғамдағы әлеуметтік мәселелерді шешуге үлес қоса алады. Білімді ұрпақ – мемлекет дамуының кепілі. Діни сауаттылықты арттыруда ресми дінтанушылар мен теологтардан дұрыс ақпарат алған жөн. Ата-ана мен мектеп баланың қандай діни ақпаратты қабылдап жүргенін білуі міндетті. Дінді жасына сай түсіндіру – балаға сенім бостандығы бар екенін, бірақ оның алдымен білім алуы, тұлға ретінде қалыптасуы маңызды екенін түсіндіру аса маңызды. Баланың дінге қызығуы – қалыпты жағдай, бірақ оның басқа маңызды салалардан алыстамауы керек. Дінмен қатар жан-жақты даму, білім алу, спортпен айналысу, шығармашылықты дамыту – баланың толыққанды азамат болып өсуіне көмектеседі» - деді.

Ел тарихындағы маңызды шараға қатысқан ол «Құрылтай – ұлттың тағдырын шешетін маңызды жиын болған. Қазақ хандығы тұсында да, одан бұрынғы кезеңдерде де құрылтайлар елдің болашағы үшін маңызды шешімдер қабылдайтын алаң ретінде қызмет етті. Бұл жердегі түпкі мақсат – барлығын өзгерту емес. Ең бастысы – атқарылып жатқан шаруаны оңтайландырып, оның тиімділігін арттыру. Қазіргі таңда менде қобалжу басым. Мойнымда үлкен жауапкершілік. Миссия – билік пен халық арасындағы байланысты күшейту, олардың ұсыныстарын жеткізу» – деп қорытындылады. Жиынға қатысушылар бірқатар мәселелер бойынша өз ұсыныстарын айтып, пікір алмасуға белсенді түрде қатысты.

Назерке ӘДІЛБЕКОВА

РАБОТА С ПАЦИЕНТАМИ В ПАЛЕОТИВНОЙ ПОМОЩИ

Медсестры, работающие в сфере палеотивной помощи, выполняют важную роль в обеспечении комфорта пациентам, которым поставлен диагноз, не поддающийся излечению.

Палеотивная помощь направлена на улучшение качества жизни пациента, уменьшение боли и страха, а также на поддержку его близких. Основная задача медсестры заключается в обеспечении комфортных условий для пациента, а также в контроле за симптомами, связанными с его состоянием, такими как боль, одышка или слабость. Медсестра следит за состоянием пациента, помогает ему справиться с болями и другими симптомами, а также поддерживает его близких, обучая их уходу и эмоциональной поддержке. Важным аспектом является обеспечение высокого уровня качества жизни пациента, несмотря на его диагноз. Палеотивная помощь требует от медсестры не только профессиональных знаний, но и большой эмоциональной зрелости. Она должна быть готова работать в тяжелых условиях, при этом оказывать поддерживающую помощь и пациентам, и их семьям. Медсестра играет роль связующего звена между пациентом, его родственниками и остальными членами медицинской команды, что делает ее работу особенно важной в этой области медицины. Палеотивный уход требует от медицинского персонала умения находить компромисс между обеспечением медицинской помощи и поддержкой психологического состояния пациента, что позволяет снизить уровень стресса и облегчить страдания.

ПРОФИЛАКТИКА ЗАБОЛЕВАНИЙ

В ЛЕЧЕБНЫХ УЧРЕЖДЕНИЯХ

Одной из ключевых задач медсестер является профилактика заболеваний в лечебных учреждениях, что особенно важно для защиты здоровья пациентов, персонала и посетителей.

Профилактика инфекций и соблюдение санитарных норм – это основа безопасности в любой больнице или клинике. Медсестра играет ключевую роль в контроле за соблюдением санитарных стандартов, проводит дезинфекцию, обрабатывает инструменты, следит за состоянием помещений. Профилактика внутрибольничных инфекций требует от медсестер высокой квалификации и дисциплины. Кроме того, важно обучать пациентов и их родственников мерам профилактики, включая личную гигиену, правильное питание и соблюдение режима. Медсестра должна проводить регулярные осмотры, следить за состоянием здоровья пациентов и своевременно выявлять первые признаки заболеваний. Она также играет роль в профилактике инфекционных заболеваний через вакцинацию и соблюдение правильных методов обращения с медицинским оборудованием и отходами. Важно, чтобы медсестры проводили профилактические осмотры, выявляя угрозы для здоровья и помогали пациентам следить за своим состоянием, особенно в условиях массовых заболеваний или эпидемий. Основное внимание стоит уделять ранней диагностике и профилактике заболеваний, а также обеспечению чистоты и стерильности, что помогает снизить риск распространения инфекций в медицинском учреждении.

УХОД ЗА ПАЦИЕНТАМИ С ХРОНИЧЕСКИМИ ЗАБОЛЕВАНИЯМИ

Пациенты с хроническими заболеваниями требуют длительного и комплексного ухода. Медсестра должна быть готова к регулярному мониторингу состояния здоровья пациента, проведению необходимых процедур, а также консультированию по вопросам ведения образа жизни и соблюдения рекомендаций врача.

Хронические заболевания, такие как диабет, гипертония, заболевания сердца, требуют постоянного наблюдения и корректировки лечения. Уход за такими пациентами требует терпения и внимательности, а также способности находить индивидуальный подход к каждому случаю. Медсестра должна обучать пациента правильному самообслуживанию, а также помогать ему осознавать важность соблюдения режима питания, физической активности и медицинских назначений. Важно следить за состоянием здоровья пациента, чтобы предотвратить обострения заболеваний и обеспечить максимальное качество жизни. Медсестра также должна взаимодействовать с врачами для корректировки лечения и своевременно информировать их о любых изменениях в состоянии пациента. Поддержка пациенту в такой ситуации включает в себя как физический уход, так и моральную поддержку, особенно когда болезнь затрудняет нормальную жизнедеятельность. Комплексный подход в уходе за такими пациентами помогает значительно улучшить их состояние и предотвратить осложнения.

ОРГАНИЗАЦИЯ РАБОТЫ

МЕДСЕСТРЫ В СТАЦИОНАРЕ

Медсестра играет ключевую роль в организации ухода за пациентами в стационарных условиях. Она отвечает за выполнение назначений врача, организацию ежедневного наблюдения за состоянием пациентов, а также за оказание помощи при проведении диагностических процедур.

Медсестра должна следить за выполнением медицинских назначений, контролировать прием лекарств, измерять показатели жизнедеятельности, проводить необходимые процедуры и обеспечивать комфорт пациенту. Важной задачей является взаимодействие с другими специалистами, такими как врачи, терапевты и физиотерапевты, для более комплексного подхода в лечении пациентов. Помимо этого, медсестра должна поддерживать пациентов эмоционально, помогать им адаптироваться к условиям стационара и организовывать социальную поддержку для их близких. Медсестра также играет важную роль в информировании родственников пациентов о ходе лечения и их состоянии. Эффективная организация работы медсестры в стационаре способствует не только улучшению состояния пациентов, но и повышению качества медицинской помощи в целом. Важно, чтобы медсестра была не только квалифицированным специалистом, но и хорошим организатором, способным наладить эффективное взаимодействие внутри медицинской команды.

РОЛЬ МЕДСЕСТРЫ В РЕАБИЛИТАЦИИ ПАЦИЕНТОВ

Реабилитация пациентов, перенесших серьезные заболевания или операции, является важным аспектом в восстановлении их здоровья. Медсестры играют ключевую роль в процессе реабилитации, помогая пациентам вернуться к полноценной жизни.

Это требует не только профессиональных знаний, но и психологической поддержки, терпения и заботы. Медсестра контролирует выполнение предписаний врача, помогает пациентам выполнять специальные упражнения, следит за их питанием и эмоциональным состоянием. Она играет роль проводника в процесс восстановления, помогает пациенту справиться с физическими и психологическими трудностями. Важно, чтобы медсестра обучала пациента правильным методам реабилитации, помогала ему соблюдать режим, разъясняла важность регулярных процедур и мониторинга здоровья. В процессе реабилитации медсестра часто работает в тесном сотрудничестве с другими специалистами, такими как физиотерапевты, психологи и врачи. Кроме того, она помогает пациенту адаптироваться к изменениям в жизни, связанным с его состоянием, и поддерживает его морально, что ускоряет процесс восстановления. Профессиональная реабилитация требует комплексного подхода и внимания к каждому пациенту, что делает работу медсестры в этой сфере особенно важной.

ОБУЧЕНИЕ И ПОВЫШЕНИЕ КВАЛИФИКАЦИИ МЕДСЕСТЕР

Обучение и повышение квалификации медсестер являются важными аспектами для поддержания высокого уровня медицинской помощи. Современные медицинские технологии и методы лечения требуют от медсестер постоянного обновления знаний и навыков.

Обучение охватывает не только теоретические аспекты, но и практические навыки, которые необходимы для оказания качественной медицинской помощи. Медсестры должны участвовать в различных семинарах, тренингах и курсах повышения квалификации, чтобы быть в курсе последних достижений медицины. Постоянное развитие в своей области помогает медсестрам эффективнее справляться с изменяющимися условиями работы и предоставляет возможности для карьерного роста. Медсестры должны иметь не только профессиональные знания, но и навыки коммуникации, эмпатии и психо-социальной поддержки, что также является частью их образования. Современные образовательные программы включают в себя обучение новым методам ухода, а также курсы по работе с пациентами в различных сферах медицины. Повышение квалификации помогает не только улучшить качество ухода за пациентами, но и повысить безопасность лечения. Обучение и развитие медсестер способствуют не только улучшению их профессиональных навыков, но и улучшению общей атмосферы в медицинском учреждении, что в конечном итоге повышает уровень удовлетворенности пациентов.

УХОД ЗА ПАЦИЕНТАМИ ПОСЛЕ ОПЕРАТИВНЫХ ВМЕШАТЕЛЬСТВ

После операции пациентам необходим особый уход, который включает не только медицинские, но и психологические аспекты. Медсестра следит за состоянием ран, обеспечивая правильную профилактику осложнений, таких как инфекции или тромбообразование.

Для этого она проводит регулярные осмотры, меняет повязки, очищает раны, а также следит за общим состоянием пациента, включая температуру тела, пульс и давление. Она также контролирует уровень боли у пациента, проводит мониторинг показателей жизнедеятельности, следит за правильностью выполнения предписанных врачом процедур и назначений. Уход после операций требует внимательности, терпения и тщательной организации рабочего процесса. Помимо этого, медсестра должна взаимодействовать с другими медицинскими специалистами, включая хирургов и анестезиологов, для оценки состояния пациента и корректировки лечения. Особенно важно вовремя заметить признаки возможных осложнений, таких как инфекция или кровотечение, чтобы предупредить их развитие. Работая с пациентами после операций, медсестра должна поддерживать их морально, помогать в преодолении боли и стрессовых состояний, а также разъяснять процесс восстановления. Этот процесс также включает в себя консультирование по вопросам питания и физической активности, что поможет пациенту быстрее восстановиться и вернуться к привычному образу жизни.

РОЛЬ МЕДСЕСТРЫ В УХОДЕ ЗА ПАЦИЕНТАМИ С ИНФЕКЦИОННЫМИ ЗАБОЛЕВАНИЯМИ

Медсестры играют важную роль в уходе за пациентами с инфекционными заболеваниями, что требует от них высоких профессиональных навыков и внимательности.

Они не только проводят необходимые процедуры и следят за состоянием пациента, но и помогают в профилактике распространения инфекции в лечебных учреждениях. Важно соблюдать строгие санитарно-эпидемиологические нормы, контролировать соблюдение пациентами режима, а также своевременно информировать врача о любых изменениях в состоянии здоровья. Одной из ключевых задач медсестры является профилактика внутрибольничных инфекций, которая достигается через дезинфекцию, соблюдение правил стерильности и надлежащие условия для пациентов. Важно не только выявлять симптоматику инфекций на ранней стадии, но и правильно выбирать тактику ухода для каждого пациента. Медсестра должна быть готова к оказанию первой помощи и работать в тесном контакте с врачом для разработки эффективной схемы лечения. Современные методы и технологии, используемые медсестрами в борьбе с инфекциями, требуют постоянного повышения квалификации и внимания к деталям. Также важно, чтобы медсестра обучала пациентов и их родственников мерам профилактики и гигиеническим стандартам, что позволяет снизить риски повторного инфицирования и ускорить выздоровление.

ПСИХОЛОГИЧЕСКАЯ ПОДДЕРЖКА ПАЦИЕНТОВ

Медсестры не только обеспечивают физический уход за пациентами, но и оказывают важную психологическую поддержку, что особенно важно в условиях больницы.

Эмоциональное состояние пациента может существенно повлиять на скорость выздоровления, поэтому важно, чтобы медсестра умела поддержать пациента, выслушать его переживания и настроить на позитивный лад. Стресс и тревога могут затруднить процесс лечения, поэтому медсестра должна работать не только с телесными, но и с эмоциональными потребностями пациента. Она играет роль доверенного лица, которое может выслушать пациента, успокоить его и объяснить, что происходит с его состоянием. Для этого важно развивать эмпатию, быть внимательной и терпеливой, а также уметь выявить потенциальные проблемы, такие как депрессия или тревожность, которые могут затруднить восстановление. Важно создать атмосферу доверия, что помогает пациенту чувствовать себя более комфортно в условиях больницы. Психологическая поддержка медсестры может включать беседы с пациентом, обучение его методам релаксации, а также помощь в социальной адаптации, например, в процессе возвращения домой после длительного лечения. Все эти аспекты значительно увеличивают шансы на успешное выздоровление.

Н. ЖҰМАҒҰЛ,
Н. БЕСКЕМПИРОВА,
Ш. БАСШЫГУЛОВА

РОЛЬ МЕДСЕСТРЫ В ОРГАНИЗАЦИИ ПРОФИЛАКТИКИ ЗАБОЛЕВАНИЙ В БОЛЬНИЦАХ

Профилактика заболеваний в больницах и клиниках является неотъемлемой частью работы медицинского персонала, в том числе медсестер. Важнейшей задачей медсестер является соблюдение санитарно-гигиенических норм, которые помогают предотвращать распространение инфекций и других заболеваний среди пациентов и медицинского персонала.

Медсестры проводят регулярные дезинфекции, стерилизацию медицинского оборудования и следят за соблюдением стандартов гигиены в больничных палатах. Помимо этого, они активно участвуют в обучении пациентов мерам профилактики, в том числе правильному уходу за ранами, соблюдению гигиенических стандартов и предотвращению инфекционных заболеваний. Медсестры также играют ключевую роль в просвещении родственников пациентов, объясняя им, как правильно ухаживать за больным дома и как снизить риски для его здоровья. Одной из важнейших задач является контроль за правильным выполнением предписаний врача и соблюдение рекомендаций, направленных на профилактику заболеваний, а также регулярное проведение профилактических осмотров. Совместная работа медсестер и врачей способствует созданию безопасной и комфортной среды для пациентов, что играет важную роль в улучшении общего уровня медицинской помощи.

УХОД ЗА ПАЦИЕНТАМИ С ХРОНИЧЕСКОЙ БОЛЬЮ

Хроническая боль является одним из наиболее трудных состояний для пациентов, а также представляет собой серьезную проблему для медицинских работников.

Медсестры, работающие с такими пациентами, играют ключевую роль в обеспечении комфорта и помощи в облегчении состояния. Они должны уметь выявлять характер боли, оценивать ее интенсивность и разрабатывать индивидуальные планы ухода для каждого пациента. Уход за пациентами с хронической болью включает в себя как медицинское вмешательство, так и психологическую поддержку. Медсестры проводят мониторинг состояния пациента, следят за правильностью приема обезболивающих препаратов, а также за возможными побочными эффектами. Важно обеспечить пациентам понимание их состояния и дать рекомендации по использованию альтернативных методов обезболивания, таких как массаж, физическая терапия или методы релаксации. Психологическая поддержка играет не меньшую роль, поскольку хроническая боль может вызывать депрессию и тревогу у пациента. Медсестры должны быть терпеливыми и внимательными, создавая атмосферу доверия и поддержки, что способствует снижению уровня стресса у пациента и улучшению качества его жизни.

К.САРСЕНБАЕВА, А.ИЛАЛОВА,
А.АСҚАРҚЫЗЫ

ДИСБАКТЕРИОЗ

Дисбактериоз – это нарушение баланса кишечной микрофлоры, при котором уменьшается количество полезных бактерий и увеличивается число вредных. Это приводит к различным проблемам с пищеварением и общим самочувствием.

ОСНОВНЫЕ СИМПТОМЫ:

► Нарушения стула:

- Диарея (понос) или запоры;
- Чередование диареи и запоров;
- Неоформленный, кашицеобразный или слишком твердый стул.

► Дискомфорт в животе:

- Вздутие, ощущение тяжести;
- Повышенное газообразование (метеоризм);
- Урчание в животе;
- Спазмы и боли в кишечнике.

► Проблемы с перевариванием пищи:

- Тошнота, изжога;
- Отрыжка с неприятным запахом;
- Непереносимость некоторых продуктов (например, молока).

ОБЩИЕ СИМПТОМЫ:

- Усталость, слабость;
- Нарушение аппетита;
- Головные боли;
- Кожные проявления: высыпания, покраснения, сухость кожи, склонность к аллергическим реакциям;

- Снижение иммунитета: частые простуды, долгое заживление ран, грибковые инфекции (например, молочница).

ОСНОВНЫЕ МЕРЫ ПРОФИЛАКТИКИ:

► **Сбалансированное питание:** употреблять продукты с пробиотиками (йогурт, кефир, квашеная капуста, кимчи). Есть пищу, где полезные бактерии (бананы, лук, чеснок, спаржа, бобовые, овсянка). Ограничить сладости, фастфуд и полуфабрикаты – они провоцируют рост вредных бактерий.

► **Избегать бесконтрольного приема антибиотиков:** антибиотики убивают не только вредные, но и полезные бактерии. Их следует принимать только по назначению врача.

► **Поддержание иммунитета:** регулярная физическая активность, закаливание, свежий воздух – всё это помогает поддерживать здоровую микрофлору.

► **Гигиена и безопасность пищи:** мыть руки перед едой, правильно хранить продукты, избегать грязных фруктов и овощей.

► **Минимизация стресса:** постоянное напряжение негативно влияет на кишечник, поэтому важно соблюдать режим сна и отдыха.

Соблюдение этих рекомендаций поможет сохранить здоровье кишечника и предотвратить дисбактериоз.

Если симптомы дисбактериоза сохраняются долго, лучше обратиться к врачу и пройти обследование.

Ж. АБЕЛЬДАНОВА, З. РАХМЕДИНОВА,
Ш. ЕСИРКЕЕВА,
медсестры Многопрофильной областной
детской больницы

МЕДИЦИНСКАЯ СТАТИСТИКА

Отдел медицинской статистики является структурным подразделением больницы. Основная цель отдела медицинской статистики обеспечение своевременной, достоверной и качественной статистической информацией о производстве медицинских услуг подразделениями для принятия управленческих решений руководством Больницы. Отдел медицинской статистики осуществляет свою деятельность во взаимодействии со всеми структурными подразделениями больницы.

ОСНОВНЫЕ ЗАДАЧИ ОТДЕЛА совместно с заинтересованными сторонами – участие в разработке форм, внутренних требований и порядка оформления первичной медицинской документации.

- Предприятия и отчетности;
- Сбор информации, статистический мониторинг и анализ демографических, эпидемиологических и социальных показателей пациентов больницы на основе полного и достоверного первичного информационного материала;
- Сбор информации, статистический мониторинг и анализ деятельности структурных подразделений больницы на основе полного и достоверного первичного информационного материала;
- Хранение статистической информации и первичной медицинской документации;
- Своевременное предоставление статистической информации и первичной медицинской документации;
- Контроль достоверности статистической информации и своевременности ее предоставления;
- Взаимосвязь и преемственность в работе с другими структурными подразделениями больницы и лечебно-профилактическими учреждениями;
- Систематическое повышение квалификации персонала отдела.

РАСЧЕТ СТАТИСТИЧЕСКИХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ

1. Показатели здоровья населения. Медико-демографические показатели – показатели механического движения населения

1) Число прибывших (выбывших) на 1000 человек населения: (Число лиц, въехавших (выехавших) на административную территорию / среднегодовая численность населения*)

ТУБЕРКУЛЕЗ ЛЕГКИХ

Туберкулез – инфекционное заболевание, передающееся воздушно-капельным путем. Его возбудителем является бактерия *Mycobacterium tuberculosis*. Заразиться может каждый, но особенно восприимчивы к туберкулезу дети ввиду недостаточно сформированного иммунитета.

Заболевание излечимо, но лечение занимает длительное время. Огромное значение имеет ранняя диагностика туберкулеза – чем скорее он будет выявлен, тем меньше осложнений вызовет.

ПРИЧИНЫ ПОЯВЛЕНИЯ ТУБЕРКУЛЕЗА

Туберкулез передается воздушно-капельным и воздушно-пылевым путями. Микобактерии находятся в мельчайших каплях, которые больной туберкулезом выделяет при разговоре, кашле, чихании и т.д. Выделяет микобактерии не каждый больной туберкулезом, а только тот, у кого происходит распад легочной ткани и бактериовыделение (в просторечии – открытая форма туберкулеза). Получить дозу микобактерий можно, даже не контактируя непосредственно с больным человеком, так как они способны оседать на частичках пыли и оставаться на ней при благоприятных условиях до 18 дней. Дети чрезвычайно восприимчивы к инфекциям, а отсутствие прививок приводит к тому, что, встретив туберкулезную палочку, организм не распознает ее как чужеродный агент и не выделяет антитела для борьбы с инфекцией, а вместо этого дает бактериям возможность беспрепятственно проникнуть в легкие.

СРЕДИ ВЗРОСЛОГО НАСЕЛЕНИЯ В ГРУППУ РИСКА

ПО ЗАРАЖЕНИЮ ТУБЕРКУЛЕЗОМ ВХОДЯТ:

- пожилые люди;
- лица, страдающие хроническими заболеваниями (такими, как сахарный диабет, аутоиммунные заболевания);
- люди с онкологическими заболеваниями;
- люди, принимающие иммуносупрессивные препараты;
- пациенты, перенесшие тяжелые операции;
- курильщики.

x 1000.

* Среднегодовая численность населения:

2) Численность населения на начало года + численность населения на конец года / 2.

2. Миграционный прирост (убыль): Число прибывших – число выбывших;

3. Коэффициент эффективности миграции: (Миграционный прирост / (число прибывших + число выбывших) x 100%

ПОКАЗАТЕЛИ ЕСТЕСТВЕННОГО ДВИЖЕНИЯ НАСЕЛЕНИЯ

1. Общий показатель рождаемости: (Общее число родившихся живыми за год / среднегодовая численность населения) x 1000.

2. Общий показатель смертности: (Общее число умерших за год / среднегодовая численность населения) x 1000.

3. Показатель естественного прироста (убыли) населения:

1) (Число родившихся – число умерших / среднегодовая численность населения) x 1000.

2) Общий показатель рождаемости – общий показатель смертности

4. Общий показатель брачности: (Число заключенных браков за год / среднегодовая численность населения) x 1000.

5. Общий показатель разводимости: (Число разводов за год / среднегодовая численность населения) x 1000.

СПЕЦИАЛЬНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ РОЖДАЕМОСТИ

6. Показатель общей плодовитости: (Общее число родившихся живыми за год / среднегодовая численность женщин в возрасте 15-49 лет) x 1000.

7. Показатель по возрастной плодовитости: (Общее количество родившихся живыми за год у женщин соответствующего возраста / среднегодовая численность женщин соответствующего возраста) x 1000.

8. Показатель брачной (внебрачной) плодовитости: (Общее число родившихся живыми за год у женщин, состоящих в браке (не состоящих в браке) / среднегодовая численность женщин в возрасте 15-49 лет, состоящих в браке (не состоящих в браке)) x 1000.

*Аналогично рассчитываются показатели брачной (внебрачной) плодовитости женщин различных возрастных групп.

Ж. АБЕЛЬДАНОВА, З. РАХМЕДИНОВА,
Ш. ЕСИРКЕЕВА,
медсестры Многопрофильной областной
детской больницы

СИМПТОМЫ ТУБЕРКУЛЕЗА ЛЕГКИХ

- Выраженная слабость, утомляемость, хроническая усталость;

- Бессонница, ночные кошмары;

- Снижение аппетита и потеря массы тела;

- Ночная потливость (она может быть настолько сильной, что больному приходится менять постельное белье);

- Повышение температуры тела, в основном до субфебрильных значений, то есть не выше 37,5°C;

- Температура держится постоянно и сопровождается ознобом;

- Кашель. Сначала больных беспокоит сухой кашель, но по мере прогрессирования заболевания появляется мокрота;

- Кровохарканье. Характерно для более поздних стадий туберкулеза;

- Боль в грудной клетке. Возникающая при кашле боль свидетельствует о вовлечении плевры в патологический процесс. Сильная одышка.

ПРОФИЛАКТИКА ТУБЕРКУЛЕЗА ЛЕГКИХ

К специфической профилактике относится вакцинация. Вакцинацию проводят новорожденным детям в роддоме на 3–7-е сутки при отсутствии противопоказаний. Вакцину вводят внутримышечно, после чего формируется местный туберкулезный процесс, неопасный для общего здоровья. Впоследствии организм вырабатывает специфический иммунитет против микобактерий. Это значит, что привитой ребенок с хорошим поствакцинальным иммунитетом при встрече с микобактериями либо не инфицируется, либо переносит инфекцию в легкой форме. Иммунитет, приобретенный после прививки БЦЖ, сохраняется в среднем 5 лет. Повторные вакцинации проводят в 7 и 14 лет. Профилактика туберкулеза у взрослых включает ежегодную диспансеризацию с выполнением флюорографии легких.

Ш. ЕСИРКЕЕВА, Ж. АБЕЛЬДАНОВА,
З. РАХМЕДИНОВА,
медсестры Многопрофильной областной
детской больницы

ЕЛ ҚОРҒАНЫ «ҚОРҒАСТА» ОҚУ ОРТАЛЫҒЫ АШЫЛДЫ

ҚР ҰҚК Шекара қызметі Жетісу облысы бойынша департаментіне қарасты «Қорғас» шекаралық басқармасында көптен күткен қуанышты күн өтті. Көктемнің алғашқы айында қорғастық шекарашылар «Оқу орталығының» салтанатты түрде ашылу шара-сына куә болды.

Аталған айтулы тари-хи шараға Жетісу облысы бойынша департаменті бастығының орынбасары, шекаралық бақылау басқармасының бас-тығы, «Қорғас» шекаралық бақылау басқар-масының бастығы, офицерлер мен бөлім басшылары, сондай-ақ жаңа орталықта білім алатын жас сарбаздар қатысты. Со-нымен қатар саптық алаңда шекаралық бақылау басқармасына қарасты бөлімдер мен бөлімшелердің лауазымды тұлғалары да болды. Шекара сақшылары жиналған алаңда Қазақстан Республикасының Өнұраны шықпалып, іс-шараны жүргізу құрметі подполковник Глеб Рыбалкинге берілді. Ол жаңа оқу орталығының әскери қызметшілер үшін маңыздылығын атап өтіп, оның болашақта білікті мамандардың ұстаханасына айналарына сенім білдірді.

Ал полковник Алексей Якуба жиналған қауымына арнаған сөзінде:

— Бүгін «Қорғас» шекаралық бақылау басқармасының тарихында айрықша күн. Басқарманың тарихында алғашқы рет ашылғалы отырған орталық — шекарашылардың білімін шыңдайтын, қызмет сапасын арттыратын ерек-ше орынға айналары сөзсіз. Құрметті шекарашылар, сіздер — еліміздің қырағы

сақшысызыдар, кәсіби ше-берліктеріңіз бен жауап-кершіліктеріңіз — мемле-кеттің қауіпсіздігіне тіке-лей әсер етеді. Осы орталықта алған білім-деріңіз сіздерді өз ісінің нағыз маманы етуге көмектесетіні белгілі. Баршаңызды осы тарихи күнмен құттықтаймын! — деді.

Шекарашы ардагер за-птастағы пропорщик Почунай Зульрова және «Алтынкөл» шекаралық бақылау бөлімінің офицері, майор Асем Боранғазиева сөз алып, жаңа орталық-тың курсанттардың кәсіби дамуына ықпал ететінді-гіне сенім білдіріп, сәттілік тіледі.

Келген қонақтар жаңа ғимараттың мүм-кіндіктерімен, оқу кабинеттерімен, шебер-лікті арттыруға арналған жұмыс орындары-мен және шекарашылардың кәсіби дағды-ларын дамытуға арналған құрал-жабдық-тармен танысты.

Өз кезегінде «Нұр жолы» шекаралық бақылау бөлімінің жас маманы, аға сержант Ерсұлтан Құдабек:

— Мен бұл оқу орталығында алған білі-мімді қызмет барысында тиімді қолдана-тыныма сенімдімін. Ел шекарасын қорғау — үлкен жауапкершілік. Біздің әрқайсымыз өз міндетімізді адал атқарсақ, еліміздің ше-карасы бүтін, халқымыз аман, жеріміз ты-ныш болады. Осындай мүмкіндікті сыйлаған басшылыққа алғысым шексіз, — деп, өз ойы-мен бөлісті.

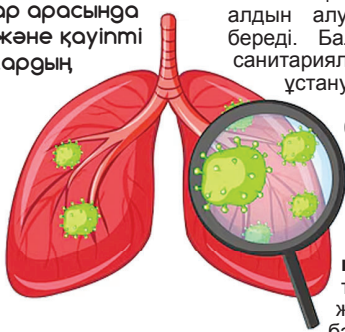
Шекарашылар — ел шебінің сақшылары. Олардың кәсіби дайындығы мемле-кет қауіпсіздігінің басты кепілі. «Қорғас» шекаралық басқармасында ашылған жаңа «Оқу орталығы» осы асыл міндетті абырой-мен атқаруға дайын мамандарды тәрбие-леуге зор үлес қосатыны анық.

Данагүл ӘНУАРБЕКҚЫЗЫ

ДЕНСАУЛЫҚ

БАЛАЛАРДАҒЫ ПНЕВМОНИЯНЫҢ АЛДЫН АЛУДАҒЫ МЕЙІРГЕРДІҢ РӨЛІ

Пневмония — балалар арасында кездесетін ең жиі және қауіпті инфекциялық аурулардың бірі. Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының (ДДҰ) мәліметі бойынша, бұл ауру 5 жасқа дейінгі балалардағы өлім-жітімнің негізгі себептерінің бірі болып табылады.

монияның белгілері, оның қауіптілігі мен алдын алу шаралары туралы ақпарат береді. Балаларды дұрыс күтім жасау, санитариялық-гигиеналық дағдыларды ұстану туралы кеңестер береді.

2. **Иммунизация:** мейіргер балаларға қажетті вакцинацияларды (мысалы, тұмауға қарсы вакцина) жүргізу арқылы пневмонияның алдын алу шараларын іске асырады.

3. **Денсаулық мониторингі:** Мейіргер балалардың дене температурасын, тыныс алу жиілігін және жалпы жағдайын бақылап, пневмонияның ерте белгілерін анықтауға көмектеседі. Ерте диагностика аурудың асқынуын болдырмауға мүмкіндік береді.

4. **Гигиеналық шаралар:** Мейіргер балаларға қол жуу, ауыз қуысы гигиенасын сақтау және жұқпалы аурулардың алдын алу үшін басқа да қажетті дағдыларды үйретеді.

5. **Тыныс алу жаттығулары:** Мейіргер балаларға дұрыс тыныс алу техникасын, терең дем алу және тыныс алу жүйесін нығайтуға арналған жаттығуларды үйрету арқылы пневмонияның алдын алуға көмектеседі.

6. **Психологиялық қолдау:** Мейіргер баланың және оның отбасын психологиялық қолдаумен қамтамасыз етеді.

Осылайша, мейіргер балалардың денсаулығын қорғау, аурудың алдын алу және аурудың алғашқы белгілерін уақытында анықтау арқылы пневмонияның таралуын азайтуға үлес қосады.

ШЖҚ «Талдықорған жоғары медицина колледжі» МКК
Дина ОРАЗҒАЛИ,
мейіргер ісі 413 топ білімгері,
Ася АЛИБЕКОВА, ғылыми жетекші

ЗАҢ МЕН ТӘРТІП ЖЕМҚОРЛЫҚ – ЖАҒЫМСЫЗ ӘЛЕУМЕТТІК ҚҰБЫЛЫС

Сыбайлас жемқорлық тек құқық бұзушылық қана емес, ол — мемлекет беделіне деген халықтың сеніміне селкеу түсіретін және ұлттық қауіпсіздікке тікелей қауіп төндіретін жағымсыз әлеуметтік құбылыс. Бұл еліміздің даму үдерісіне кері әсер беріп, болашаққа үлкен қауіп төндіреді.

Мемлекеттік саясаттың негізгі басымдықтарының бірі мемлекет беделіне нұқсан келтіретін зұлымдықпен ымырасыз күресу болып табылады. Қоғамның барлық күш-жігерін біріктіріп, бұл дерттің одан әрі асқынбауы үшін оған бөгет болудың барлық амалдарын қолдану арқылы ғана тиімді түрде түбегейлі қарсы тұруға болады.

Бөлімдегі мемлекеттік қызметшілер арасында мемлекеттік қызмет саласындағы және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы Заңы мен Әдеп кодексі талаптарын бұзудың алдын алу бойынша құқықтық оқыту, түсіндірме жұмыстары үнемі өткізіліп тұрады.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы әрекет бағытындағы шаралар бұқаралық ақпарат

құралдарында, әлеуметтік желілерде және мемлекеттік органдардың ресми интернет ресурстарында үнемі жарияланады.

Жаңару мен жаңғыру жолындағы Жаңа Қазақстанның сыбайлас жемқорлықтан таза, болашағы жарқын ел болуы әрқайсымыздың өз қолымызда екенін естен шығармауымыз керек. Осы бағыттағы жұмысты одан әрі пәрменді де қарқынды түрде жалғастыра беретін боламыз.

Шнаргүл ТИЛЕУМБЕТОВА,
«Талдықорған қаласының жұмыспен қамтуды үйлестіру және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» ММ жұмыспен қамту және әлеуметтік көмек секторының бас маманы

ХАБАРЛАНДЫРУ

2025 жылға мәжбүрлеп таратуға жататын Жетісу облысы салық төлеушілердің бастапқы тізімі

Жетісу облысы бойынша мемлекеттік кірістер департаменті ҚР Салық Кодексінің 93-бабына сәйкес мәжбүрлеп таратылатын субъектілердің алдын ала тізімін жариялайды.

Сонымен қатар, мәжбүрлеп таратуға жататын субъектілердің бастапқы тізімі Жетісу облысы бойынша мемлекеттік кірістер департаментінің zhts.kgd.gov.kz сайтында «Мәжбүрлі түрде таратуға жататын салық төлеушілер бойынша тізім» бөлімінде қосымша жарияланғанын хабарлайды.

<https://zhts.kgd.gov.kz/kk/content/2025-zhylga-mzhburlep-taratuga-zhatatyn-salyk-toleushilerdin-bastapky-tizimi-21>

Қойылатын наразылықтардың құқыққа сыйымдылығын растайтын құжаттар қоса берілген, кредиторлардың немесе өзге де тұлғалардың өтініштерін (наразылықтарын) салық органдары күнтізбелік жылдың 1 маусымына дейін, **Жетісу облысы, Талдықорған қаласы, Жансүгіров көшесі 113, №324 кабинет,** мекенжайы бойынша қабылданады.

Өтініштер (талаптарды) қабылдау бойынша жауапты тұлға: Дәрменсіз борышкерлермен жұмыс басқарма. Байланыс телефондары: **8/7282/ 24-12-21.**

ТАЛДЫҚОРҒАН ҚАЛАСЫ ӘКІМІНІҢ АППАРАТЫ ҮКІМЕТТІК ЕМЕС ҰЙЫМДАРДЫ ҮЕУ ДЕРЕҚҚОРЫНА МӘЛІМЕТТЕРДІ ТАПСЫРУ ТУРАЛЫ ХАБАРДАР ЕТЕДІ

Талдықорған қаласы әкімі аппараты Үкіметтік емес ұйымдар дерекқорына мәліметтерді ұсынудың кезекті есеп кезеңінің өтуі туралы хабарлайды.
2025 жылғы 21 сәуірге дейін Үкіметтік емес ұйымдардың дерекқорына мәліметтеріңізді ұсынуларыңызды сұраймыз.

Осыған байланысты қоғамдық бірлестік (саяси партиялар, діни бірлестіктер мен кәсіптік одақтар түрінде құрылған қоғамдық бірлестіктерді қоспағанда), коммерциялық емес акционерлік қоғам (құрылтайшысы немесе акционері мемлекет болып табылатын коммерциялық емес акционерлік қоғамдарды қоспағанда), қоғамдық, корпоративтік және жеке

қорлар, қауымдастық (одақ) нысанындағы заңды тұлғалар бірлестігі нысанындағы үкіметтік емес ұйымдарға, сондай-ақ, Қазақстан Республикасының аумағында қызметін жүзеге асыратын шетелдік және халықаралық коммерциялық емес ұйымдардың филиалдары мен өкілдіктеріне info.pro.gov.kz веб-порталында электрондық есептік нысанын уақтылы толтыруды ұсынады.

ҮЕҰ дерекқорына мәліметтерді уақтылы ұсынбау немесе ұсынбағаны үшін Қазақстан Республикасының «Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» Кодексінің 489-1 бабына сәйкес жауапкершілік көзделген.

АНЫҚТАМА ТЕЛЕФОНЫ:
«Талдықорған қаласының ішкі саясат бөлімі» мемлекеттік мекемесі, 24-73-31.

МЕНШІК ИЕСІ: «ТАЛДЫҚОРҒАН ТАҒЫ» ЖШС

ДИРЕКТОР - БАС РЕДАКТОР
НҰРШАНОВА
ГҮЛЖАНАТ МЫРЗАЛЫҚЫЗЫ

Таралу аумағы: Қазақстан Республикасы
Телефондар: Жауапты хатшы 40-11-02
E-mail: taldyk@bk.ru
Газет аптасына бір рет - жұма күні шығады.
ОСЫ ШЫҒАРЫЛЫМНЫҢ ТАРАЛЫМЫ - 5 050 дана.
Тапсырыс №373 Индекс 65771

БІЗДІҢ МЕКЕНЖАЙЫМЫЗ: Талдықорған қаласы, Ж. Балапанов көшесі, 28-үй, 4-қабат

● Газет Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігі байланыс, ақпараттандыру және ақпарат комитетінде 2015 жылғы 16 қарашада тіркеліп, №15702-Г куәлігі берілген. Алғашқы есепке қою кезіндегі нөмірі мен мерзімі №712.11.02.1992.
● Қазақ және орыс тіліндегі қоғамдық-саяси, әлеуметтік - экономикалық апталығы.
● «Талдықорған» газетінің компьютер орталығында теріліп, беттелді.
● Жарияланған мақала авторларының пікірлері редакция көзқарасын білдірмейді.
● Жарнама мен хабарландырулардың мазмұны мен мәтініне жарнама беруші жауапты.
● «Талдықорған» газетінде жарияланған материалды өзге басылым рұқсатсыз пайдаланбайды.
● Газетке басылатын материалдар аптаның әр бейсенбісінде сағат 12:00-ге дейін қабылданады.
● Газет «Алматы-Болашақ» АҚ филиалы «Офсет» баспаханасында басылады.
● Талдықорған қ., Қабанбай батыр к-сі, 32 үй.